

Telefon-szám: 52.

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felolós szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Telefon-szám: 52.

Kiadóhivatal:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám alatt a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

A hirdetés díja:

Egy háromszámos petitsor térfogata 15 fillér. Többszöri hirdetésnél árkedezmény. Nyilttér sora 50 fillér.

Felülfizetések és egyéb nyugtázások külső díja soronként 10 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben postautalványon eszközölhető. Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A gabonaárak.

Magyarország elsősorban földművelő állam volna. A mi e mellett van, az — mint a kisipar — részint pusztulófélben van, részint pedig olyan luxus minékünk, mint annak az embernek, a ki elment a szabóhoz, hogy a meglevő gombjára varrjanak kabátot.

De a földművelésünk az tényleg megvan, és bár a művelt nyugathoz képest elhanyagolt állapotban van, de az újabb évtizedek becsületes törekvései folytán mintha némi javulás látszanék rajta. De azért még nagyon messze vagyunk attól, hogy evvel az egyetlen magyar vagyontörővel díszeskedhessünk, mert rengeteg sokan vannak nálunk a Pató Pálok, a kik azt mondják mindenre: ej, ráértünk arra még! Vagy a legjobb esetben azt mondják: minek csináljak valamit másként, mint az apám meg az öregapám csinálta? Ha pedig már nagyon jól megy a dolog, akkor valami terv tanulmányozására bizottságot küldenek ki, a bizottság albizottságot választ és olyanformán halad a dolog, mint a debreczeniek német tanulása a Bachkorszakban, a mikor a derék város ezívis-tanácsa azt felelte a német nyelv behozatalát illető felsőbb leiratra, hogy: „bizonytalan a századok forgásában annak az időpontnak az elérhetése, a mikor is arról lehetne tanakodni: mikor lenne célirányos a német nyelvnek behozataláról való gondolkodás.” Ez jól ki volt kanyarítva amugy debreczeni módon.

Hát a haladásunk egy kicsit lassu, pedig, ha akarjuk, hát megtudjuk mi fogni a dolog végét, de lusták vagyunk arra, hogy gondolkozzunk, hogy a fejünket törjük. Ezt az erényünket falán még a kirgiz pusztákról hozták magukkal őseink.

Hanem a buzánk az kitérő, elsőrendű, világhírű. Szép, nehéz, aczélos, barnapiros szemével nem versenyez a földnek semmiféle buza-termése. Volt is keletje a föld tulsó oldalán is, mert a lisztje legfinomabb, legsúlyosabb minden

TÁRCZA.

Társadalmi mozzanatok

Rimaszombatban.

Mikor 1909 ben szegény Ferenczy István mellszobrárt leleplezték, mely sajnálatomra nem mehettem kedves szülővárosomba.

Ennek a kultur-történetileg fölülte nevezetes ünnepek volt egy szépséghibája; tudniillik, hogy az előkelő vendégek felültek Budapesten a gyorsvonatra és amugy „kutyafuttában” (bocsánat a kifejezésért!) még az nap vissza is tértek Rimaszombatba; anélkül, hogy annak nevezetességeit szemügyre vették volna.

Leültem tehát mohón íróasztalom mellé s nagy hevenyében feljegyeztem egyet-mást az idegenforgalom emelése kedvéért; de már arra nem volt érkezésem, hogy az irást a nyomdába küldhettem volna. Egyidejűleg Vácson tartottuk családomb nagy jóltevőjének dr. Argenti Dömének emlékünnepe, a ki az nap lett volna száz esztendő, ha életben maradt volna.

Az íróasztal mellett jutottak eszembe kedves szülővárosom társadalmi életének némely apró epizódjai, a melyeknek feljegyzése talán megérdemelné a nyomdafestéket. Hátha akad valami „nagy compiler,” a ki egyet-mást összeírja és én hálásan megköszönöm ha impulzust nyer tőlem.

Rimaszombati polgárnak lenni hajdan annyit jelentett mintha valaki büszkén a mellét ököllel ütötte volna s azt akarta legyen a világgal elhítteti: „Civis romanus sum!” minden egyes honfitársam: szinte souverainnek képzelte magát, tagja volt a civitasnak, annál is inkább, mert a városháza homlokán ott díszlett ez a négy betű S. P. Q. R. vagyis „Senatus populusque Rimaszombati” tehát mégse egészen az örök város Róma, a melynek mintájára hét szállást egyesítettek minálunk is, ott is.

liszt között. Valóságos lisztláng. De ennek hiteltét is tönkretette a liberális közgazdasági rendszer nagy szabadsága. A fő dolog volt akkor, hogy versenyezzen kiki, a hogy tud. Az az elv uralkodott, hogy a csaló nem hibás, hanem az a hibás, a ki megeseálni engedi magát és így ez a rendszer ezeket, százezreket szolgáltatott ki egy ügyes, de kevésbé lelkiismeretes ember manipulációjának. Így aztán addig keverték, hamisították a magyar lisztet, hogy az okos külföldi azt mondta: minek egyem én gipsszel kevert fehér bablisztet, a minek magyar liszt a neve, mikor behozhatom a magyar búzát is, ha kell és megörlehetem itthon és valódi lisztből sült a kalácsom. Ezt a kárt tették elsősorban azok az ügyes, de kevésbé lelkiismeretes urak nekünk. Elvesztettük az őrlésünk hiteltét. Ezt már most csak évtizedek becsületes munkájával szerezhethetjük vissza.

De ez még nem minden. Sokkal nagyobb kárt is okoznak a mi néptünknek: édes mindnyájunknak azok az ügyes, de kevésbé lelkiismeretes urak, a kik a gabonabörzén árulják a papirosbuzát. Ezek nagyban vesznek és eladnak bizonyos határidőre valami gabonafélét: búzát, árpat, kukoriczát, különösen az őszi és tavaszi terminusra pl. októberre és áprilisra. De eszük ágában sincs, hogy gabonafélét vásároljanak, hanem az illető terminuskor papiron leszámolnak: ennyiért vettem ennyi búzát tőled, most a buza ennyivel drágább vagy olcsóbb lett, fizessd meg a különbözetet, s az illető inkább fizet, minthogy nagy fáradsággal terményt vásároljon. Nem szólhatunk semmit a becsületes, munkás terménykereskedő ellen, a ki tisztességes polgári haszon mellett szállítja a terményt oda, a hol nem termelt elég, sőt az ilyen kereskedő nemcsak magának, de az országnak, a vidéknek is hasznos noz és becsületes eljárás mellett kitüntetést is érdemel. De az a papirosbuza manipuláció káros az országra, káros a termelőkre és különösen káros a kisgazdákra. Mert ez nagybani üzérkedés lévén, nagy hatás-

sal van a gabonaárak kialakulására és mivel az illető urak privát érdeke minél több nyereség: azért minden eszközzel igyekeznek az árakat saját érdekeiknek megfelelőleg leverni vagy fölemelni. Le szokták verni új termés idején az igazságoson alul, hogy üzértársaik olesón juthassanak nagy gabonakészlethez, fölemelik az igazságoson tul, a mikor tavasszal rosszak a terméskilátások, hogy üzértársaik drágán adhassák el a raktáron levő készleteket. E szerint a termelő nem kapja meg gabonájáért azt az árat, a mit ér, hanem jókora adót fizet egy olyan embernek, a ki nem dolgozott a termés körül semmit. Egyesek milliókat vágnak zsebre, a mit sok ezer meg ezer munkás ember érdemelt meg fáradságos izzadásával. Nem a régi világ rab-szolgasága ujult e meg más alakban: milliók egy miatt veszítenek vagyontöbbség, mert az az egy ügyesen forgatja őket, mint játékbábokat?

De még ez sem minden. Hátra vannak a malmok, a nagy gőzmalmok, a melyek a nem termelő, nem birtokos népek szállítják a lisztet. Ezek is beleszólnak a dologba és szintén nem azért, hogy a szegényekkel jót tegyenek, hanem azért, hogy részvényes birtokosaiknak minél nagyobb osztalékot juttassanak. Ezt pedig úgy érik el, hogy a liszt ára soha sincsen arányban a buza árával, hanem mindig jóval drágább annál és pedig nem annyival drágább, mint a mennyibe az őrlés belekerül, hanem jelentékeny perczentet nyújtó módon drágább. A nagy fővárosi malmok például még jó termés esetére is képesek a lisztet a régi magas áron tartani és eladni, a mint meg is tették. Egyszerűen kijelentik, hogy nem adnak másként lisztet, csak ennyi áron és ennyi időre és így a lisztkereskedő, meg a pék kénytelen belemenni az üzletbe, mert másként nem kap lisztet. Ilyenformán, mikor beállott a jó termés és esik a gabona ára, akkor is drágán adják a lisztet.

De a nagy malmosok és a börzések is ugy lesnek egymásra, mint az éhes czápa a tenger színén. Ha a malmok sok gabonát vásárolnak,

A város elnevezését némelyek a „Rimsky Sudok” azaz a római törvényszék szavaiban keresték, s élőszóval mondogatták, hogy itt valaha longobardok laktak. „Longum” annyit mint hosszú „brada” meg szakal vagy barkó. De hát ezek mind a legendák országába tartoznak.

A város régi tisztviselői közül a történetírás alig őrizte meg egyik-másik érdekesebb egyén élet- és jellemrajzát, pedig egy Szűgyi Gábor polgármester vagy a jegyzők közül egy Percz István(?) a mérnökök közül Papp Ábrahám neve méltán számot tarthatnak az utódok hálájára.

A katolikus papok közül a Karaba György és a Zabka Márton emlékezetét inkább a rozsnói káptalan őrizte meg; a Terhes Pálát a helybeli ref. egyház, a Haviár Dánielét a szarvasi ágost. h. evang. hitközség.

Református polgártársaimnak a katolikus plébánus exponált állása Mária Terézia uralkodása óta folyton szálla volt a szemében, azért kellett a piacon a szentháromság szobrának, a Rima mellett a középső malomnak áldozatul esni.

Ha a pápisták a forradalom előtt egyházi körmenetet tartottak, nem állott a piac négy sarkán a város hajduja, hogy mástelé terelje a vargákat, a kik disztelenül nyers bőrt hurezoltak a Rimáról haza és úgy tűntek fel, mintha szándékosan bosszantották volna vele az ajtatoskodókat.

Zabka Márton viszonzásul nagypénteken abrincsol-tatta a hordóit, és mikor a bodnár ékelen kalapácsolását a szomszédban lakó Szűgyi Gábor meghallotta, átküldötte a város hajduját s megkérdezette, hogy az Isten szerelméért mit mivel? Hát a küldött azzal a kegyetlen válaszzal tért vissza, hogy a főtisztelendő ur fel akarja költeni a kálvinisták Krisztusát!

Ha az öreg Somoskeőy Antal a kapuba állott, az arra sétáló mézáros mester Kálmán János mélyen a szemére huzta az asztráknán kucsmáját, s a pap felé kaesintott és annyit mondott:

Az is hunczut a ki azt mondja, hogy Kálmán János nem részeg!

A jámbor egyházi férfi, hogy békében maradjon, hát azzal engesztelte ki a pityókás embert:

— Már hogy mondanám, kedves Kálmán uram, Isten ments; dehogyan mondtam, lássa, arra nem is gondoltam!

És Kálmán János, Huszt Gábor, Széplaky Lajos meg Barsó István külön typosok voltak, a kik többször megtréfálták a pápista papot, de polgártársaikat is. Nagy impostorok voltak, mint mondani szokás.

A mult század harminczas éveiben ugy tette két menyecske csuffá a plébánosunkat, hogy az egyik megvesztegette az öreg pap gazdasszonyát: elesenték a reverendát s az ifjasszony abban ment az alárczos bába, az a fiatal ember, a ki őket elkísérte, zeherjei menyecskének öltözött fel.

Nagy botrány lett a dologból, mert a kis menyecskének a férje épen vásáron járt, s mikor a reverendát disztelenül a pap ruhatárába visszacsempeszték, a főtisztelendő urnak a kezébe került a benne felejtett irgalmatlan nagy burnót-szelence, a melyikből a maszk a vele telvonuló menyecskét körülrajongó tánczosokat kinnálgatta, s a pap ezen sérelem miatt nem szerezhetett elégtételt magának; mert mindkét menyecskének az ura: református vallású volt.

A zsidó emancipáció már a hatvanas évekre esett, mikor mindnyájan szentül meg voltunk győződve, hogy a béke olajágát egyenesen a piros csőrében hozta kö-zénk Noe fehér galambja. Meg is mondta az izraelita hitközség papjának a főszolgabíró, azon biztos reménynek adván kifejezést, hogy ezentul ugy-e kedves főtisztelendő uram, mindnyájan egy táliból eszünk és közös pohárból iszunk...

— Juj, juj, juj! csak azt ne! — válaszolá sértődötten a rabbi és egy maradt minden a régiiben.

Rimaszombatban a Schulhan Aruch-nak nagyobb dicsőítője nem volt mint az evangélikus Miks Ferencz építész, a ki egy hosszú dicsőimnuszrt irt a Thalmud magasztalására s a kéziratot nekem kellett volna Pesten az „Atheneumba” vinnem, mikor 1880-ban szegényt a

a bözések egyszerre fölverik az árat, hogy sok nyereségük legyen. Ha pedig magasak a gabonárák, akkor a malmok nem vesznek búzát, esetleg pár hétig pihentetik a malmot, hogy kereslet hiányában lejjebb szálljon a buza ára.

Ilyen módon két kellemetlen alak mindennél odaturja magát a termelő és a vevő közé: a bözés és a nagy malmos és ezek teszik el a nyereség oroszlán részét. Az eladó sokkal olcsóbban adja el gabonáját, mint a mennyit ér, a vevő sokkal drágábban fizeti meg a lisztet, mint a mennyit ér. Amazok zsebébe megy a haszon, innen is onnan is. Azok vagyonosodnak, a termelő és a fogyasztó szegényedik.

Ezeket a bajokat csak a törvényhozás segíthet gyökeresen, de maga a gazdaközönség is sokat tehet öntudatos eljárásával. Például ha nem viszi egyszerre piacra termés után a búzáját és nem igyekszik egyszerre tudni rajta, akkor megakadályozza azt, hogy túlságosan leszálljon a buza ára, mert a miből egyszerre sokat kínálnak, az olcsó lesz. Legjobb egy részét most eladni, egy részét félre tartani, egy részét tavasszal eladni. Csak hogy némely rossz gazda már lábba eladja a termést.

Még jobb volna, ha a gazdák terményszövetkezeteket alakítanának és így az árakat igazságosan a termés nagysága szerint állapítanák meg maguk, de a legjobb volna, ha szövetkezeti malmok is volnának, a melyek becsületes munka hasznáért dolgozva, a termelőknek juttatnák azt, a mit a fogyasztó fizet a kész lisztért.

Erre törekedjék minden gazda és így nem fog egy harmadik ember hizni ezek verejtékének gyümölcséből, hanem azé lesz a haszon, a ki dolgozik.

—h—

Egyházmegyei közgyűlés.

A kishonti ág. h. ev. egyházmegye hétfőn, f. hó 18-án tartotta közgyűlését a rimaszombati ev. egyházközönség templomában, a melyen a közgyűlés jogosult tagjai szép számmal vettek részt és azonkívül érdeklődők sem hiányoztak.

A közgyűlést megelőzőleg Kemény Lajos oszgyáni lelkész főjegyző tartott gyámintézeti istentiszteletet.

Medveczky Sándor világi elnök megnyitó beszédében a kor hanyatló irányzatával szemben hangsúlyozta, hogy csüggedésre nincsen ok és lelkesen, hangulatosan utalt az egyház jobb jövőjére, a melyet az Istenbe vetett erős hittől és a valláshoz való buzgó ragaszkodástól vár.

A közgyűlési képviselők igazolása és a jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság választása után következett a közgyűlés egyik legkiemelkedőbb pontja: a főesperes évi jelentése. Gyürky Pál főesperes, egyházi elnök örömmel jelenti Medveczky Sándor újon választott egyházmegyei felügyelő beiktatását; jelentést tett a Széchenyi-ünnep megtartásáról, a felsőpokorági iskola felavatásáról, Kuchta András 25 éves és Banczik Sámuel alesperes 30 éves jubileumának ünnepléséről. Megemlékezett Kemény Lajos főjegyző 25 éves papi működéséről is, a melyet csak csendben, zárt körben ünnepeltek. Jelen-tette továbbá, hogy Farkas Józsefet Rimaréhóra, Zatykó Jánost Rimabrézóra és Dzurányi Dezsőt Cserepesre választották lelkészeknek. Új felügyelők lettek: Szélenyi Jenő dr. Rimabrézón, Vicszt Rudolf Rimaréhón. A tanítói testületben következő változások történtek: Telek Rudoltot Rimaréhóra, Suhajkó Gyulát Karaszókóra választották meg. Kegyelettel emlékezik meg Rischányi Gyuláról, a rimaszombati egyház elhunyt buzgó tagjáról, a ki az

Beleznay-kertből a Lipótmezőre szállították a detectívek.

Polgárságunkat egyébiránt a szertelenségig menő zsongoriság jellemezte régente. Plichta Nagy János gazdag ember volt; de csak akkor halt ágyban, mikor beteg feküdt, nyáron a szérüs kertben meg a pinczegé-dorban is beérte, hanem ha jótékonyaságot kellett gyakorolni, kevesebbet mint ötven forintot nem igen irt alá.

A régi könyveket meg ritkaságokat kivétel nélkül nagy becsben tartották. Szegény édes apám 1863-ban száz pengőt tett le caucióképen Perjessy János szappanosmesternek arra az esetre, ha én a tőle kölcsönkért „Oznanographiát” visszaszolgáltattam elmulasztanám.

Az a Szijjártó István, a kinek nagylelkűségéből épült fel a ref. templom tornya, zsákvászonból való felső ruhában járt, baromfit, marhahúst csak vasárnap evett s a bor is csak nagyritkán került az asztalára. A sernek akkor még híret se hallották.

Es ebben a tekintetben a forradalom után nagy változás történt. Az úri kaszinó mintájára a pokorági kapu táján keletkezett a „Csandaszög” nevezetű olvasókör, a szegényebb néposztály számára, alapszabályok nélkül. Innen kaptam kölcsön a „Vasárnapi Ujság”-ot 1854-ben Slezák József szabómestertől, hogy a muszka czipő arcokéjét lerajzoljam.

Boldogult édes apám egyszer tizenkét hordó bort vásárolt, s a hordó fenekére ráirta, hogy: januárius, februárius, márczius és így tovább; és ime, már nyár derekán a decemberi csapra kellett verni.

A katholicus cantus egész váratlanul tisztelte meg házunkat s az én jó öregem meglepedkezett a latin közmondásról, hogy „cantores amant liquores,” azaz hogy a kántor jó éneklő, jó köppentő. Denique a bornak el kellett fogynia, mert még a legpipogyaabb dalárdista is kalappal merített a borunkból.

Nem tudom szokásban van-e még Rimaszombatan új kalapot tenni az eltemetendő férfi koporsójába. Gyermekekoromban ezt máskéntnem is képzeltük.

Az idő tájban halt meg egy kedves kis hugom

egyháznak 1000 koronát hagyományozott és 1000 koronát sirja gondozásáért. A főesperes röviden szóvá tette még a sok félreértést okozott pápai enczyklikát is. Ezután üdvözölték az új tisztviselőket.

A számvevőszék jelentésének előterjesztése után az iskolaszék jelentése következett, a mely kiemelte a klenőzei, nyustyai, ráhói és oszgyáni iskolákat a többi közül. A megüritt tisztí állások betöltése során az egyházmegyei törvényszék bírái választották Fornet Gyula dr. megyei főjegyzőt és Mesko Miklós dr. megyei főorvost; az egyházmegyei világi főjegyzői állására Wallentiny Dezső dr. főgimn. tanárt választotta a közgyűlés.

A gyámintézeti ügyek kapcsolatán szóba került a kerületi elnökség választása. Erre Radányi Istvánt és Materny Lajost ajánlják. A Baldácsy segélyért folyamodók közül Krman Lajos és a várgedei egyház nyerne ajánlatot. A Zsedényi-jutalomdíjra Molnár József, Lipták Endre és Kicsiny Pál tanítókat ajánlják. Az egyházkerületi közgyűlésre a tanítók közül Lipták Endre kiküldetését fogadják el. Ugyanoda augusztus 23—26-ik napjain Poprádra a következő képviselőket küldi a közgyűlés: 1. szavazati joggal Madarász Pált és Bicsz Elemért, valamint az egyháziak közül Banczik Sámuel alesperest és Kemény Lajos főjegyzőt, 2. tanácskozási joggal: Ifj. dr. Institutóris Endrét és Wallentiny Dezső drt., egyházi részről pedig Kolbenheyer Józsefet és Zatykó Jánost.

Következett Rimakokova, Kétkeresztur és Várgede iskolájának államosításáról szóló jelentés, ezeknek ügyei azonban, bár fölterjesztvük a miniszteriumhoz, végleges elintézését nem nyertek. Az iskolai oktatás ingyenességéről szóló miniszteri rendeletet jegyzőkönyvbe veszik, tudomásul veszik, de nem tárgyalják.

A jövő évi közgyűlés helyének kitzűzését az elnökségre bízzák.

Egyéb ügyek és indítványok során a Belicza András távozásával megüresedett számvizsgáló tagságra Pováczay Endrét választják.

Nagyobb vitát keltett a vallás és közoktatásügyi miniszterium leirata a tanítók szabályszerű képzéséről és a nem képzettek minimális nyugdíjáról. A szabályszerű képzés kötelezettségét tudomásul veszik, de a nyugdíjazandók minimális nyugdíjába nem nyugsznak bele, az ellen fölírják az egyházkerülethez és minden lehető jogorvoslattal élnek.

A lipői egyházmegye átiratot intézett aziránt, hogy sérelmesnek találja az állami iskolák hitoktatására vonatkozó miniszteri rendeletet, a mely szerint felsőbb osztályokban a vallást magyarul is kell tanítani. Ebben az ügyben a kishonti egyházmegye nem lát semminemű sérelmet és napirendre tér az átirat fölött.

Zatykó János indítványa ment még keresztül a főesperes módosításával, hogy t. i. a lelkészek megtelev javadalmazása, illetőleg államségély kieszközése érdekében az egyházkerülethez sürgős felterjesztést intézzenek.

A két új választott egyházmegyei törvényszéki bíró letette az esküt a közgyűlés színe előtt s a világi és egyházi elnök zárószavaival véget ért a közgyűlés.

Délben a városkertben fehér asztalnál találkoztak a közgyűlési tagok, a hol a kitünő ebédnél, hagyományos szokás szerint kedélyesen, pohárköszöntők mellett télt el az idő.

Harang-felavató ünnepély Putnokon.

Magasztos és lélekemelő egyházi ünnepélyt rendezett f. 17-én a putnoki ref. egyház két új harangjának felavatása alkalmából.

Az ünnepi isteni tisztelet kezdete délelőtti 10 órára volt jelezve, de már jóval előbb zsufolásig megtelt a temulom ünneplő közönséggel.

Az előének s karének elhangzása után Csabay Pál esperes lépett a szószékre. Valóban magasztos s lélekemelő volt az a remek, költői szárnyalású imádság, melyet az ő szívhez szóló érezes, kellemes hangján elmondott. Ezután igen sikerült férfinégyes énekben gyönyörködtünk.

Enek befejeztével Juhász László hanvai lelkésznek nagyszabású tartalmas ünnepi beszédét élveztük a nála megszokott lelkes szónoki előadásban.

Panni. Szülőim a torban Badajt annyira jól tartották étellel, itallal, hogy majd belebetegedtem, s lám a következő héten egy kocsigyártónak a fiát temették s a torban nem mertek neki inni adni, mert nyavalyatörős volt, hát azt kívánta, hogy inkább nekünk haljon meg tíz gyermekünk, mint a másik polgártársnak egy.

Ott, a hol ma a Tompa Mihály szobra áll, a buzapiacon egy pinczehelyiségben volt az u. n. „Halál koresmája.” Ide jártak a temetőből szélyedező népesebb czéhek mesteremberei, különösen ha otthon nem volt képes a gyászoló család a nagyszámu siratókat illendően megvendégelni.

A Bach-korszakban elpusztult ez a helyiség; de még soká megvolt a „mocsolya.” Talán az a mi a németben a „Fürminder.”

A „mocsolya” szót a szótárban nem magyarázzák meg körülmenyesebben. El nem lehet hallgatnom, mert azt hiszem, a mostani generatio már hírből is alig ismeri. A „mocsolya” volt a szertartás mestere minden társas összejövetelnek. Nála nélkül nem esett meg se vigasság, se szomorúság. Boldogult Fogtői István bácsit én még személyesen ismertem, ámbár az ő hatáskörét tüzetesen soha se tanulmányoztam; mert hisz' annak, hogy én kedves szülővárosomtól elszakadtam, több mint ötven esztendeje, s azóta csak úgy látogatóba jártam Rimaszombatba, meg a tájkára!

Az volt biz' az én zarándok életemnek néha más czélja is. Antheusról meséli a mythologia, hogy ha erőt kellett gyűjtenie, hát ilyen varázst, ilyen csudálatos hatalmat mindég a szülőföldjétől merített, mikor összeroskadt.

Ezt a varázst, mi türes tagadás, a messze idegenben én is magammal vittem; mert folyton megszivleltem a mit Vörösmarty mondott:

„Megjön az éj, szomorun feketednek az ormok, az élet Elyugszik, s a féllöld lesz nyoszolyája: — de engem Felver az elmult szép tetteknek gondja”

Id. Farkasfalvi Imre.

Majd ismét karének következett s ezzel a szépen sikerült templomi ünnepély véget ért.

A közebéd.

Délután 1 órakor a „Vám” szálló nagytermében sikerült bankett volt, a melyen a helybeli és vidéki úri közönség vallásfelekezeti külömbség nélkül képviselve volt.

Az első pohárköszöntőt itt Kálniczky Endre, a putnoki agg lelkész mondotta, a ki az egyházhivíők nevében is lelkes szavakban mondott köszönetet Csabay Pál esperes és Juhász László lelkész uraknak a szíves közreműködésükért, s élteteti az összes jelenvoltakat.

Majd dr. Balogh Ákos emelkedik szólásra és a putnoki egyház presbiteriuma nevében ennek hálás köszönetét tolmácsolja mindazoknak, a kik ezt az ünnepélyt ily lélekemelővé s élvezetessé tették, s élteti Csabay Pál esperest.

Ez után Csabay Pál esperes költői hasonlatokban gazdag, remek beszédben megköszönve az ünnepeltetését, élteti Putnok város közönségét.

Végül Juhász László hanvai lelkész szellemes beszédben válaszolt az elhangzott beszédekre, s élteti Csabay Pált és Kálniczky Endrét.

A közebéd a legjobb hangulatban késő délután ért véget.

Az előadás és a táncvizigalom.

Este a putnoki műkedvelő ifjuság a „Vám” vendéglő helyiségeiben jótékonyezü előadást és táncmulatságot rendezett. Színe került a „Harang” színmű 3 felvonásban, írta Kazaliczky Andor. A főbb szereplőkön meglátszott, hogy tőlük telhetőleg igyekeztek nehéz feladatuknak megfelelni. A hölgyek közül Szatmári Irénke meglehetősen alakított Ilka a fiatal asszony szerepében; elég ügyes volt Gőz Irmuska is a pesti kényes leány szerepében.

A férfiak közül a legjobb volt Huszágh István alakítása Bódi, gyári munkás szerepében, ez különben természetes is előtünk, a kik öt már jól ösmerjük. — Utánna a legbiztosabb játékot Juhász Lajos produkálta Retek Pongrácz szerepében. Márkus Gyula játéka meglátszott a komoly igyekezet, végül ügyes volt Kis szerepében Bodon Géza is.

Az előadáson, — a mely zsufolt ház előtt folyt le — jelen volt gróf Serényi Béla miniszter is Putnok Möricz képviselő társaságában.

Az előadás után táncvizigalom volt, a mely a legjobb hangulatban reggelig tartott.

Az előadásnak körülbelül 900 korona tiszta jövedelme lett, a melyet a rendezőség az egyháznak adott át.

Hírek és vegyesek.

Személyi hírek. Gróf Serényi Béla, a ki f. hó 17-én este Putnokon a színelőadáson is részt vett, még azon éjjel vissza is utazott Budapestre. A jövő héten ismét hazaérkezik.

Putnok Möricz országgyűlési képviselő az országos kataszteri-bizottság egyik tagja, ezen bizottságnak több hétre terjedő utazásában vesz részt. Az utazások f. hó 24-én kezdődnek meg Besztercebányán, Gümör-megyébe körülbelül augusztus hó 8-án érkezik a bizottság.

Dr. Fáy Gyula min. o. tan., az országos gazdasági munkásbiztosító pénztár igazgatója f. hó 21-én városunkban idözött. Idözése czéljáról más helyen számolunk be.

Molnár József ügyvéd családjával f. hó 20-án hazaérkezett és átvette irodája vezetését.

Dr. Kármán Aladár főorvos, lapunk főmunkatársa, ma érkezik haza családjával Siótokról, hol 4 hétig üdült.

Lokesánszky Endre balassagyarmati kir. fogház igazgató e héten városunkban idözött és a kedves Lengyel családnak volt szívesen látott vendége. A hét év előtt innen elkerült s mindnyáunk által nagyon szeretett „Bandit” a legnagyobb melegséggel fogadták.

Krayzell Miklós kassai kir. járásbíró Medveczky Sándor kir. közjegyző veje, nejevel ide érkezett.

Zalcsmann Ottó volt itteni törvényszéki jegyző, jelenleg nyiregyházi kir. ügyész, e héten városunkban volt, collegái és jó barátai meglátogatása czéljából.

Beiktatás. A rimaréhói ág. ev. egyház folyó hó 17-én iktatta be ünnepélyesen új lelkészét Farkas József volt mánapataki segédlelkész. A népszerű új lelkésznek ugy a községbe való bevonulása, mint beiktatása a legnagyobb ünnepélyességgel folyt le. A községbe való megérkezése napján a község lakosságának apraja, nagyja, valláskülönbőség nélkül bandériummal és bandával vonult ki elébe, s a község határán fogadta élén a község bírájával, ki aztán lelkes szavakkal üdvözölte az új lelkészt, mire az meghatva válaszolt: a templom előtt fehérbe öltözött leánykák nagy serege fogadta, elhalmozva szebbnél szebb virágokkal, kiknek nevében Sztraka Gódon Miluska üdvözölte, miközben egy gyönyörű nagy virágcsokrot nyújtott át neki. Majd az orgona bugása mellett a leánysereg az egybegyűlt nagy közönséggel egy szép egyházi éneket énekelt el, melynek végeztével a presbiterium élén Vicszt Rezső népszerű egyházfelügyelő üdvözölte az új lelkészt, átadva neki lakása kulcsát. Erre az új lelkész szeretettől áthatott szép szavakban mondott köszönetet az impozáns ünneplésért és szeretetteljes fogadtatásért; majd a fenyőgalyakkal és virágokkal feldisztat lelkészlakba vonult. Az új lelkész hivatalos és ünnepélyes beiktatását Gyürky Pál főesperes a nála megszokott ékesszólással, új lelkésztársa iránti meleg szeretettől áthatott szavakkal végezte Banczik Sámuel alesperes rimakokovai és Kolbenheyer Lajos rimabányai lelkészek segédletével. Beiktatás végeztével az új lelkész a lelkek mélyéig ható ünnepi prédikációt intézett a zsufolásig megtelt templom ájtatos közönségéhez a „jó pásztorról”. Az ünnepélyes isteni tisztelet után a lelkészlakba közebédre gyűlt össze az ünneplő közönség, s a fehér asztalnál aztán lelkes hangulatban szebbnél szebb tóztokban nem volt hiány.

A Rimamurány új központi igazgatója. A Rimamurány-salgótarjáni vasmű részvénytársaság özdi gyártelepének vezető igazgatóját Zorkóczy Sámuel, mult héten a társaság budapesti igazgatóságához központi igazgatóvá nevezték ki. Zorkóczy f. évi augusztus 1-én foglalja el új állását. Utódjául Ózdra Nehoda Jenőt, a Korompai vasgyár igazgatóját nevezték ki.

Az új városi állatorvos. *Ribély Béla*, lapunk kiadójának fia, ki mostan lett városunk helyhatósági állatorvosává megválasztva, a hivatali esküt kedden letette és hivatalát már elfoglalta, valamint ezzel egyidejűleg állatorvosi gyakorlatát is megkezdte.

Doktorrá avatás. *Priviczky Gyula* szentsimoni káplán, rozsnói főgimnáziumnak volt jeles növendéke, a bécsi hittudomány egyetemén doktorátust szerzett.

Két mandátum sorsa. Gróf *Serényi Béla* földmívelésügyi miniszter a miskolci képviselői mandátumról lemondott és a besztercebányai mandátumot tartotta meg. A miskolci gazdátlanul maradt mandátumot az ottani munkapárt *Görgey László*, a magy. kir. államvasutak érdekében gazdag miskolci üzletvezetőjének ajánlotta fel, kinek megválasztása bizonyos is. A jelölő gyűlés ma délután tartatik Miskolcra, melyre gróf *Serényi* miniszter *Farkas Zoltán* és több képviselő társaságában is meg fog jelenni, hogy a miskolciaknak a bizalmat megköszönje.

Izsó Miklós emléke. *Szmracsányi Miklós*, az országos képzőművészet vezetője, min. tanácsos, f. hó 23. városunkba érkezett és főispánunknál szállott meg. Az előkelő vendég utazási célja az volt, hogy *Izsó Miklós* híres magyar szobrász életétörténetéhez itten, különösen a megyei muzeumnál adatokat gyűjtsön. A muzeumban tudomásunk szerint a művésznek a „busuló juhász” és „Petőfi” mellszobrán kívül más alkotása nem található. Főispánunk azonban bizonyára sok érdekes adattal szolgált neki: *Izsó* 1867-ben Pelsőczen időzött s ottan mintázta *Csokonay* szobrát, kebelbeli barátja *Kriston László* vármegyei várnagy házában. Innen átrándult Tamástalába főispánunk szülei házához is, hol két hétig élvezte a nemes család vendégszeretetét és gyönyörködött a nagy természetben. Ekkor történt az az érdekes eset, hogy főispánunk jó barátját: *Izsó Miklóst*, ki még akkor talán puskát sem látott, kivitte szalonkavadászatra, a tamástalai pagonyba. Nem sokáig kellett fáradozni a két vadásznak, mert főispánunk vizsgálja egy bokornál megállott és főispánunk a bokor alá tekintve, megpillantotta az annak árnyékában ülő szalonkát. Nagy örömmel mutatta meg *Izsó*nak, ki aztán ültében az első nemes vadat: a szundikáló szalonkát szerencsésen megis lőtte. A két fiatal vadász nagy örömmel vitte haza a zsákmányt és helyezték el a jégveremben. Másnap szalad a cseléd és jelenti, hogy egy szalonka van az asztalon. Főispánunk sietve vette kezébe a szalonkát s meglepetve vette észre, hogy az *Izsó* által sárból hirtelen lemintázott szalonka. *Izsó* több tárgyat mintázott még itt természet után, mely tárgyak a *Bornemisa* háznál sokáig meg voltak, de a hosszú idő alatt azonban összetörték és a múlté lettek. Felemlítjük még, hogy 1859—60-ban főispánunk, a mostan kutató miniszteri tanácsos egyik testvérével Bécsben tartózkodott egyetemi tanulmányai betéjezése céljából s az ottani magyar deákok egyesülete segélyezte a mostoha sorsban levő és szintén ottan tartózkodó *Izsó Miklóst*. *Szmracsányi* miniszteri tanácsos tehát jó helyre fordult főispánunkhoz.

Jegyzői gyűlés. A vármegyei községi és körjegyzők egylete *Lukács Géza* alispán elnöke alatt f. hó 19-én látogatott nyugdíjkezelő, majd pedig évi rendes közgyűlést tartott. A nyugdíjkezelő választmány özv. *Gülliczky Gyuláné* gamszécsei körjegyzőné özvegyi ellátásban határozta részesíteni. A közgyűlés nagy óvációban részesítette az új alispánt és kérte az egylet pártfogását, továbbá a nyugdíj szabályrendelet kidolgozása és a nyugdíjvagyton rendezése céljából hozott fontosabb határozatokat. A gyűlés lefolyása után sikerült és izletes ebédhez ültek a „*Tompa*”-szállodában. A harmadik fogás után idb. *Fülföldy Ottmár*, az egylet elnöke üdvözölte rövid, de tartalmas pohárköszöntő keretében az ebéden jelen lévő *Lukács* alispánt, *Komáromy* tb. főjegyzőt és *Máriássy István* aljegyzőt. Erre *Lukács* alispán őszinte, szép szavakban válaszolt, megköszönve az egylet kitüntető bizalmát s mivel hosszú közpályáján azt tapasztalta, hogy a jó közigazgatás nem felülről, de alulról a faluból indul ki, ezen indokból nagy fontosságot tulajdonít a jegyzők munkájának, s véleménye szerint a közigazgatás rendezése is innen kezdendő. Viszont azonban elvárja a jegyzői kartól, hogy ők nehező munkájában és céljaiban támogatni is fogja, s mint a jegyzői kar mindenkor igazságos bírójára és barátjára számít hatnak. A jegyzői kar nagy tetszéssel és éljenzéssel fogadta a sikerült nyílt választ. — Majd *Bodnár Zoltán* rimabányai körjegyző, lapunk ügyes tollu belmunkatársa emelkedett még szólásra; őszinte melegséggel emelte poharát *Lukács* alispán egészségére, — mire az alispán ismét talpraesett toasztban válaszolt.

Távlovaglás. H. *Máriássy László* m. kir. honvédszázados, *Máriássy László* árszékéi h. elnök fia, f. hó 20-án *Kassáról*, állomáshelyéről városunkba lovagolt. A kitünő lovas indult reggel 4 órakor és este 6 órakor 117 kilométer ut után lovával együtt teljes jó conditioiban már itt volt.

A vármegyéről. A vármegye állandó választmánya f. hó 21., 22. és 23-án tartotta a f. hó 29. és 30-án tartandó megyebizottsági közgyűlést megelőző, illetve az ügyeket előkészítő ülését. Az első napon a választmány, — dacára a nyári idénynek, melyben legtöbb ember vagy pihen vagy pedig a halasztást nem tűrő nyári munkával van elfoglalva, — eléggé látogatottnak mondható. Második nap már csak három függetlenségű megyebizottsági tag, a harmadik nap már csak a hivatalos egyének voltak jelen. Most csak igen röviden kívánunk az ülés lefolyásáról számolni, mert közgyűlés után a nevezetesebb tárgyakról bővebben fogunk megemlékezni. Már ezen alkalommal azonban jelezni kívánjuk, hogy az állandó választmány egyhangú lelkesséssel határozta el, miszerint koronás apostoli királyunk ő Felségének f. évi augusztus hó 18-án megtartandó 80-ik születési évfordulója alkalmából disz-közgyűlés megtartását fogja javasolni a mostani közgyűlésnek, mely közgyűlésből azután a vármegye hódoló felirattal üdvözölendő alkotmányos királyát. E célból egy bizottságot is küldött ki, mely bizottságnak feladatává tétetett a disz-közgyűlés programjának kidolgozása. A bizottság tagjainál megválasztottak alispán elnöke alatt: *Szentiványi Árpád*, *Mihalik Dezső*, *Molnár József*, *Medveczky Sándor* biz. tagok és dr. *Fáy István* aljegyző. Az alispán jelentése során meglepő részvétellel emlékezik meg az időközben elhunytakról, így *Szentmiklóssy Béla*

tornaljai főszerkesztőjéről, *Baltazár* jolsvai ág. ev. lelkész és *Gülliczky* gamszécsei jegyző megyebizottsági tagokról. Dicsérettel emlékszik meg dr. *Baksay Dezső* megyei aljegyző ügybuzgalmáról, ki *Kubinyi* főügyész szabadságon léte alatt, már 3 hónap óta fokozott ügybuzgalommal látja el az ügyészi teendőket.

Tisztviselőgyűlés. A helybeli igazságügyi tisztviselők f. hó 19-én a kir. törvényszék kistermében tanácskozó gyűlést tartottak, mely alkalommal elhatározták, hogy az országos igazságügyi kezelő tisztviselők egyesületéhez csatlakoznak. A helyi csoport elnökévé *Rozgonyi Aurél* kir. telegkönyvvezetőt, pénztárossá *Fráter Mór* kir. ügyészségi irodavezetőt és jegyzővé *Havasi János* kir. jbirósági irodavezetőt választották meg.

Gazdasági-egyleti közgyűlés. A vármegyei gazdasági-egyesület f. hó 21-én népes közgyűlést tartott a vármegyei székházban. A gyűlésen megjelent dr. *Fáy Gyula* min. osztálytanácsos és az országos gazdasági munkáspénztár igazgatója is. A közgyűlésen *Szentiványi Árpád*, az egylet elnöke, országgyűlési képviselő elnökölt. Elnök a megjelenteket különösen dr. *Fáy Gyulát* szívélyesen üdvözli és egyszersmind köszönetet szavaz neki, hogy szíves volt megjelenni. Ezután dr. *Fáy Gyula* tartott igen érdekes és értékes szabad előadást a Pestvármegye javaslata alapján készített új munkásbiztosítási törvény megalkotása tárgyában. A tanulságos szabad előadást a jelen lévők mindvégig feszült figyelemmel hallgatták és kísérték. Dr. *Fáy*, ki egész életvezését ez üdvös intézménynek szentelte és külföldön is beható tanulmányt folytatott, élénk és meggyőző szavakkal fejtegette Pestvármegye javaslatát s ajánlotta elfogadni az itteni egyletnek is. Az előadás érdekességét nagyon emelte azon körülmény, hogy dr. *Fáy* teljesen otthon van a magyar faluban és teljesen ismeri a magyar paraszt gondolkodását és életviszonyait. Az új javaslat tehát e körülmények figyelembe vételével készítettet. Előadását zajosan megélték és köszönték meg. Ez után még több fontos ügyet intézett el a közgyűlés.

Értesítés. A tiszai ág. h. ev. egyh. ker. eperjesi koll. tanítóképző intézetbe felvételt folyamodni lehet f. hó 31. napjáig. Kimerítő felvilágosítással készséggel szolgál *Gerhard Béla* igazgató.

A dobsinai jégbarlang jubileumához. Most mult negyven esztendeje, hogy *Ruffinyi Jenő* bányamérnök társával fölfedezte és kikutatta a világhírű dobsinai jégbarlangot. Évtizedeken át úgy maradt a barlang nehezen hozzáférhető állapotban, végre a 80-as és 90-es esztendőkből tették érte valamit és megígérték, hogy a közlekedési viszonyokat javítani fogják. De csak az ígéretnél maradtak, mert a barlang az idegenre nézve ma is nehezen megközelíthető, úgy hogy 40 év alatt alig százezer ember nézte meg ezt a természeti csodát, pedig ez még a mi viszonyainkhoz képest elég kényelmes üdülőhely és villamos fény is világítja. Érdekes, hogy tejedelmi látogatói is voltak a barlangnak. Így *Rudolf trónörökös* nevével, *Milán szerb király* és *Ferdinand bolgár király*, a ki többször vezető nélkül is meglátogatta nyaralása idején. Járt ott több főherceg és főhercegnő, megnézte *Moltke* porosz tábornagy is. De legérdekesebb látogatója volt a jégbarlangnak *Nansen*, a híres északsarki utazó, a ki a Grönlandot többször átutazta s messze éjszakra járt a föld sarka közelében. Nagyon tetszett neki a barlang nagyszerűsége s a pokol torkánál meglátva a husz méter vastag jégfalakat, így szólt: „Itt csak az Isten szabad ege hiányzik, máskülömben egészen az északi sarkon képzelem magamat.” A lapokban hirtelen jött, hogy *Dobsina* város egy német cözének akarja bérbe adni a barlangot, a mely vonatot, vendéglőt, fürdőt, játéktereket épített és látogatottabbá teszi a barlang vidékét. Hát nálunk mindent csak az idegen tud megtenni, magunk nem bírjuk?!

Felületett vármegye ezim alatt a „*Pesti Hirlap*” f. hó 21-iki számában egy közleményt olvastunk, mely szerint alispánunk egy a megyén átvonuló gépkocsi-csoport, illetve utasai üdvözlése céljából, a lakosság részére rendeletet adott volna ki és a jelzett gépkocsi-túra elmaradt volna. Most arról értesülünk, hogy alispánunk ilyen rendeletet nem adott ki. A közlemény tehát valószínűleg téves információ alapján látott napvilágot.

Szerencsés vadász. Bár szemtanútól halottuk a hirt, mégis fentartással közöljük, hogy a sok vadász-társulat közül az egyiknek tagja (rimaszombati lakos) tegnap virradóra a pokorági erdőben lesen egy szépen fejlett vaddisznót lőtt. Örömeiben beszaladt a társulat elnökéhez és székérrel siettek ki nagy triumfussal az el-esett vadat felvenni, mire azonban kiértek, akkorra már kivirradt, s meglepetve látták, hogy egy göndör szőrű munga maradt a placczon. Ez is valami. Van tehát alkalom vadászpörköltre.

Szüreti multság. Annak kellene neveznünk, bár a rimaszombati szőlőkön mustot nem szürnek s nincs is itt az ideje még, de olyan vig, kedélyes összejövetelek színhelye volt mult vasárnap délután a három szőlőhegy: A Szarvas, a Nagy hegy és a Kikerics. A Szarvasban gyűlésnek kellett volna lennie, de lett belőle pörkölts készítés és kedélyes multság, a hol a szőlőbíró és a jegyző nagyon figyelmesen kiszolgálták a nagyszámu társaságot. A többi hegyeken nem volt ugyan hivatalos gyűlés, de szintén volt jó kedv és nóta, még cigánygyerekek is akadtak hozzá s megtartották a barackszüretet. A hely igazán kellemes, többször is kirándulhatnának oda s a gyümölcsöst jobban gondolhatnák, sőt a szőlőt is vissza lehetne állítani.

Multságok. Tornalján f. évi augusztus hó 1-én abból az alkalomból, hogy a vármegyei tanító-egyesület ott tartja éves nagy gyűlést, a tornaljai intelligencia *Heressy Bertalan* védnöksége alatt műkedvelői színielőadással egybekötött táncszertélyt rendez a „*Fehérlő*”-szállodában. — A dobsinai „*Társalgási Egyesület*” f. hó 27-én az ottani vendéglő nagytermében táncszertély egybekötött műkedvelői színelőadást rendez.

Elmaradt hangverseny. Nagyroczén a f. hó 23-ára hirdetett hangverseny haláleset miatt elmaradt és az f. hó 30-án fog megtartatni.

Ehrlich tanár széruma. A vérhaj gyógyításának világhírű szérumát általános kezelésre csakis háromezer betegnek kedvező jelentése kapcsán engedik meg; a kísérletezést addig kórházak és intézeteknél al-

kalmazzák. Mint halljuk, a helybeli áll. gyermekmenhely igazgató főorvosa dr. *Heimrich* a kezelése alatt álló intézeti vérbajos gyermekeknek a szérum-injekciókkal már kísérletezik.

Megboszult hűtlenség. *Hanggás Margit* jánosi cselédeleány elkeseredett, szerelmi csalódásában f. hó 19-én vizet forralt s hűtlen kedvesét: *Dániel Ignác* 25 éves legényt leforrázta. Az égési sebektől súlyosan sérült legényt beszállították a helybeli kórházba.

Halálos baleset az építkezésnél. *Chovansek* István kuntapolezai kőműves f. hó 15-én, munka közben oly szerencsétlenül esett le az épületi állványról, hogy azonnal meghalt. Benczolása f. hó 16-án volt a rozsnói kir. járásbírósaág közbenjöttével.

Tennisz-verseny. A tiszolci Tennisz-társaság f. hó 11-től 17-ig sikerült Lawn-tennisz versenyt rendezett, melynek döntő mérkőzése f. hó 17-én vasárnap délután az érdeklődő vendégek nagy számának jelenlétében folytak le. Rendezők voltak: *Marek László* m. kir. vasgyári mérnök és *Sztik Károly* m. fogalmazó. Három versenyszám vétettet programba.

I. Női bajnoki verseny. Benevezett: *Rácz Margit*, *Pobozsny Ella*, *Marek Lászlóné*, *Rácz Erzsé*, *Pobozsny Mariska*, *Schvarcz Ferenczné*, *Prókay Ilona*, *Schvarcz Erzsé*. A bajnokságot nyerte: *Schvarcz Ferenczné*; 2-ik díjat: *Rácz Margit*; 3-ik díjat: *Marek Lászlóné* és *Schvarcz Erzsé*.

II. Vegyes páros előnyverseny. Beneveztek: *Marek Etelka* — *Marek Károly*, *Pobozsny Mariska* — *Rácz Kálmán*, *Pobozsny Ella* — *Mahrer Pál*, *Prókay Ilona* — *Marek László*, *Rácz Margit* — *Sztik Károly*. — Győztes lett: *Rácz Margit* — *Sztik Károly*; 2-ik díjat nyert: *Marek Etelka* — *Marek Károly*; 3-ik díjat nyert: *Prókay Ilona* — *Marek László*.

III. Egyes előnyverseny. Benevezett: *Rácz Mariska*, *Sztik Károly*, *Schvarcz Erzsé*, *Dobos Margit*, *Marek Lászlóné*, *Schvarcz Ferenczné*, *Pobozsny Ella*, *Rácz Kálmán*, *Pobozsny Mariska*, *Dobos Irma* (vissza lépett), *Mahrer Pál*, *Rácz Margit*, *Prókay Ilona*, *Marek László*, *Báthory Emma*, *Rácz Erzsé*. — Győztes lett: *Pobozsny Mariska*; 2-ik díjat nyert: *Schvarcz Ferenczné*; 3-ik díjat nyert: *Marek László* és *Sztik Károly*.

A versenyek befejezését a tiszteleddíjak kiosztása követte, melyet *Marek László* pár lelkes szóval vezetett be, buzdítva a tennisz társaságot, hogy a Lawn-tennisz testet-leket edző szép sportját Tiszolcra minél magasabb nivóra emelje, a mit csak a versenyek rendezése által lehet elérni. — Este a vasgyári vendéglőben táncmultság volt, mely a legjobb hangulat mellett a reggeli órákig tartott.

Ugyancsak vasárnap délután a Lawn-tennisz pálya mellett lévő tekepályán díjküzdizás tartatott. — A játékosok a kitűzött 12 tiszteleddíjért igen szép küzdelmet fejtettek ki. — A versenyek és a multság tiszta jövedelme a Lawn-tennisz és tekepálya pénztára javára fordítottat. — Tiszolcra már pár éve teniszszeknek s hogy a játékban nagy haladást értek el, mutatja ezen első sikerült verseny. — Tiszolcra sokan egy a hegyek közé dugott maradi, magyarságából kivetkezött hegysek tartják. — Ellenkezőleg: az ottani intelligens magyar publicum hazafias szellemben rendezett multságaival számtalanszor követésre méltó példával járt elő, miként kell exponált helyzetében a magyarságot — bár küzdelem árán — diadalra juttatni.

Rimába fult ittas ember. *Kebelya János* nyustyai lakost is odasodorta balvégzete, ahová különösképen még a legforróbb kánikulában sem vágyakozott — a Rima vizébe. Mert hiszen — lévén ő alkoholist — a Rima vizének hűsítő cseppjei az ő forróságtól győző homlokát, szomjuságtól kiszáradt torkát soha meg nem nyihította, soha nem csillapította. Az ő világa, életének gyönyörűsége a koresma és pálinka volt. Amde a végzete is. Rendes tanyájáról, a koresmából f. hó 20-án ismét részegen támoigott hazafelé s valószínűleg mámoros fővel irányt tévesztve, a Rima felé bokorkált, egysúlyt veszítve, a vízbe esett. Hulláját másnap találták meg a Rima partján, a homokban.

Betöréses lopások. *Kovács József* zsóri lakosnak lakását f. hó 8-án *Léka László* sajópuspöki lakos feltörte s onnan különféle ruhaneműket 243 kor. értékben ellopott. Tettet a csendőrség kinyomozta s bekísérte a helybeli ügyészség fogházába. — Pelsőczen f. hó 14-én éjjel ismeretlen tettesek feltörték *Héregy János* vasúti vendéglőjét s a pénzszekrényből 1500 korona készpénzt vittek el. A csendőrség a nyomozást megindította. — Méhi községben f. hó 16-án *Plánka János* lakását *Ruzsó Aladár* feltörte s abból ruhaneműket loptott. A tettest a csendőrség fogta el.

Nyilttér.*)

(E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a Szerkesztő.)

RÁBELY BÉLA, városi állatorvos lakik: Szijjártó-utca 84. szám alatt; a gőzfürdő előtti kis utca sarkán.

Bérbeadó birtok.

Néhai Fodor Ágostonné feledi volt birtoka f. évi október 1-től bérbeadatik. Feltételek megtudhatók: **Szabó Lászlónál Várgedén.**

3-3

Kárpitos, paplanos munkák

legolcsóbb beszerzési forrása
IZSÁK SÁNDORNÁL,
Rimaszombat, Koháry-n. 27.

„Polgári Olvasókör” közelében. 4-*

Ugyanitt egy tanonez és tanuló lány felvetetik.

A putnoki Takarékpénztár R.-társ. Rimaszécsen

fióktelepet létesített, mely **július hó 4-én** működését már meg is kezdette.

Kölesönt nyújt:

Váltóra 4000 koronáig	7 % -ra.
Váltóra 4000 koronán felül	6 1/2 % -ra.
Betáblázásra 2000 koronáig	6 1/2 % -ra.
Betáblázásra 2000 koronán felül	6 % -ra.

Elfogad betéteket, elvállalja ingatlanok parcellázását és a parcellázás finanszírozását stb.

Bővebb felvilágosítást nyújt az intézet fióktelepe Rimaszécsen és **dr. Batta Pál** ügyvéd Rimaszécsen.

Hirdetmény.

A Tornaljai Takarékpénztár Ratkó nagyközségben

a „Tornaljai Takarékpénztár ratkói fiókja” cég alatt fióktelepet létesített, mely **f. év július hó 19-ik napján** működését már meg is kezdette.

A „Tornaljai Takarékpénztár ratkói fiókja” jogosult betétek elfogadására, váltó s kötvények ellenében kölcsön adásra. Ugyiszintén folyósít törlesztéses és betáblázásos kölcsönöket is.

Bővebb felvilágosítást nyújt a Tornaljai Takarékpénztár Igazgatósága és a „Tornaljai Takarékpénztár ratkói fiókja”-nak vezetősége.

A Tornaljai Takarékpénztár
Igazgatósága.

1-3

Pályázati hirdetmény.

Nagyőröcze rendezett tanácsu városánál az 1910. év január hó 21-én történt választáson betöltött, — s a m. királyi közigazgatási bíróság 3550—1910. sz. ítéletével megsemmisített **városi főjegyzői állásra** ezennel pályázatot hirdetek

Javadalmazása: fizetésben 1700 korona, lakbérben 340 korona, árvaszéki előadói díjban 200 korona előlég negyedévi részletben.

Pályázni öhajtók az 1883: I. illetőleg 1900. évi XX. t. cikkben előirt minősítést igazoló s az összes egyéb megkívánt okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hivatalomhoz **1910. évi augusztus hó 12-ig** déli 12 óráig annál is inkább adják be, mivel a később érkezettek figyelembe vételni nem fognak.

Kelt Nagyőröcze, 1910. július hó 20-án.

Dr. Mihalik Dezső, polgármester.

Eredeti „Pfafl” varrógépek,

valamint elsőrendű **KERÉKPÁROK** dupla harangesapágygyal és szabadonfutóval 5 évi jótállás mellett eredeti gyári árban kaphatók.

Kerékpáralkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárokhoz külső és belső gummit, pedálok, láncok, csengők, kormányok, sárvédők, kulesok, szabadonfutó ágyak, csészék, konuszok, tengelyek stb. stb. mélyen le szállított nagybani eredeti gyári árban szállítok vidékre is.

TIGERMAN ADOLF,
órászmester és ékszerész.

Rimaszombat, (a pénzügyigazgatósági épület.)

Kiadó lakás.

Kossuth-utca és tamásfalvi-út sarkán, egészen újon átalakítva az emeleten egy **uri lakás:** 4 szoba, konyha, kamara minden hozzátartozó mellékhelyiségekkel **azonnal bérbeadó.** Értekezhetni ugyanott földszint: **Lusztig Menyhért** tulajdonossal.

Hirdetmény.

Rozsnyón: butorok, órák, asztalok, mosdószekrények, ívegszekrények, kredenzek, divánok, képek, konyhaedények, függönyök, ezinkből ülőkád, esakó, kard, magyar ruha, kerti asztalok, lócsák, zsalugáterek megvételre ajánlatnak. — **Czim** meg tudható a kiadóhivatalban.

1-*

Rimaszombatban a Nagyhid-utczában egy gazdasági udvar, a melyen három cse-lédlak. 40 db marhára ólak és egy nagy csűr áll — szabad kézből eladó. — Értekezhetni a tulajdonos **Samarjay Jánossal** vagy **Molnár János** ispánnal.

Eladó.

Megbízható ügynők keresetnek!

A Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank Részvénytársaság

megvételre ajánl:

Gőzgép- és motorcséplő készleteket, arató-, fűkaszaló-, vető- és szénagyújtó gépeket, valamint mindentéle kisebb gazdasági gépeket.

Elvállal: malom, tégl- és szeszgyár berendezéseket.

Szállít: műtrágyát, erőtakarmányt, etternit,

fedőeserepet és porosz kőszent.

Salgótarjáni kőszénbányának, gömörmegeyi egyedüli

vezérképviselése.

Nagyobb rendeléseknél **előnyös fizetési feltételek** és kellő biztosíték mellett **10—15 évi hitelt is nyújt.**

Legjutányosabb árajánlattal készséggel szolgál.

2-*

Megbízható ügynők keresetnek!

Elsőrendű szakácsné kerestetik.

A „Blum”-féle intézet (Pelsőcz, Gömörm.) I-sőrendű szakácsnőt keres **azonnalra, legkésőbb 1-ére** 50 korona havi fizetés, valamint ellátás ellenében. — Jó polgári ételek megfőzése, nemkülönben édes tészták készítése megkívántatik; a nehezebb munkát a személyzet végzi. — Személyes bemutatkozás bármikor megtörténhetik a helyszínen.

Magyar ember csak magyar ásványvizet igyék

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a természetes ásványvíz gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel; — még pedig igyunk a legjobbnak elismert, de legolcsóbbnak is és a legtöbb orvos által ajánlott

várgedei Valéria ásványvizet,

melynek gyógyító hatását kiválóbb balneológusaink a hírnevesebb gyógyásványvizekhez hasonlították. Kapható minden nagyobb esemege- és fűszerüzletekben. Nagyobb megrendeléseket elfogad a kútkelzőség **Várgede fűrdőn.**

Czimbalom

pedálos, finom hangu, eladó. — Rimaszombat, Szűtori-utca 2.

Kiadó lakás.

Losonczy-utca 45. számú ház emeleti része, mely hat szoba, konyha, kamara s mellékhelyiségekkel bir, azonnal bérbe kiadó. Értekezhetni lehet a tulajdonos: **Zavadszky Edével** (Rimaszombati konzervgyár.)

Eladó egri borok.

Alólirott, ki egész nyáron át a szerda, csütörtök, péntek és szombati napokon Rimaszombatban, a buzapiaczon zöldség- és gyümölcsárulással foglalkozik, az **1908. és 1909. évi** saját termésű és kitünő fajta teher, schiller és vörös borából mintegy 25 hektolitert elad. — Venni szándékozók felkereshetik fentnevezett helyen a jelölt napokon, hol mintaborral is szolgál. — **Pogonyi Ignác** egri lakos, Kertész-utca 57. sz. a.

Rendkívüli árleszállítás.

Házassulandók figyelmébe!

Jegygyűrűk és nászajándék-tárgyak előnyösen beszerezhetők részletfizetésre is 3-*

TIGERMAN ADOLF

órászmester és ékszerész Rimaszombat.

Eladó ház.

Uri kényelemmel berendezett, a város legszebb és legegészségesebb helyén fekvő és csak néhány évvel ezelőtt épült ház, melyben négy szép nagy szoba, konyha, kamra, előszoba, pince; az udvarban kitünő vízü kut; mindentéle mellékhelyiségek és kert is van, — szabad kézből eladó. — Értekezhetni lehet: **Gaskó János** tulajdonossal Széchy utca.

Hirdetmény.

1479. sz. A tornaljai kir. járásbírók mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Tornaljai takarékpénztár végrehajtatonak 1110 korona tőke s esatlakozó Pazár Andor végrehajtatonak 200 kor. s jár. iránti, ismeretlen tartózkodású Kövér Barnabás végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a tornaljai kir. járásbírók) területén lévő Sajógömör községben fekvő a sajógömöri I.) 519. szjtj. könyvben A. 1—13. sorsz. alatt foglalt s B. 36. alatt nevével álló ingatlanára 1250. kor. 2.) 471. szjtjkyben A. I. 1. sorsz. alatt foglalt ingatlanok B. 9—10. alatt nevével álló jutalékára 240 kor.- és 3.) 637. szjtjkyben A. 71. sorsz. alatt foglalt s B. 2. alatt nevével álló ingatlanára 111 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban ezennel elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1910. évi október hó 20. napjának d. e. 10 órakor** Sajógömör községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár felén alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 % -át, vagyis ad. 1. 125. koronát, ad. 2. 24 koronát és ad. 3. 11 kor. 10 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42 ik §-ában jelzett ártolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-kepes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

A kikiáltási árat meghaladó ígérlet 10% bánatpénzt a Vhn. 25. §. értelmében a bent foglalt következmények sulya alatt kiegészítendő.

Kir. járásbírók mint telekkönyvi hatóság.

Tornalján, 1910. évi július 4-én.

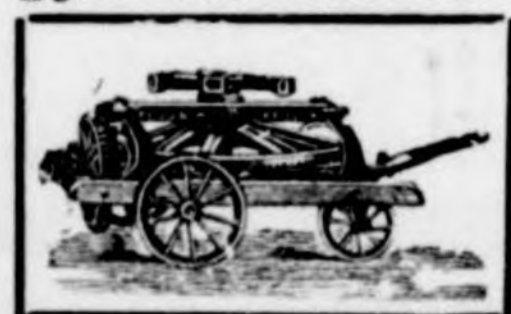
Feledy, sk. kir. járásbíró.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődeje Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit a **nyári idényre,** nevezetesen: **Cseplőkészleteit** könnyű járással, járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra.

Kézi cseplőgépeit járgány hajtásra is alkalmazva, szalmarázó készülékkel vagy anélkül. **Backer-és magtár-rostát,** továbbá mindennemű **szivattyukat, gőzgépeket** és **gőzkazánokat, szeszgyár-berendezéseket,** mint p.: **Henzfőzőket,**

czukrosítókat, malata-, burgonya-zúzókat, malom-berendezéseket stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét tartjuk állandóan.**

Gazdasági gépeink képes, valamint öntődének gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

3-6